

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2015-2016) – Nr. 7-F
3 december 2015 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sabine Vermeulen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2016

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Jan Van Esbroeck, Sabine Vermeulen;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

- 15** (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen
 - Nr. 7-A t.e.m. E: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 14** (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2: Amendementen
- 12** (2015-2016) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 13** (2015-2016) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2015-2016) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2015-2016) – Nr. 1: Meerjarenraming

INHOUD

1. Toelichting door minister Joke Schauvliege.....	4
2. Bespreking.....	4
3. Indicatieve stemming.....	9
Gebruikte afkortingen.....	10

1. Toelichting door minister Joke Schauvliege

Minister *Joke Schauvliege* schetst dat er binnen het landbouw- en visserijbudget nauwelijks verschuivingen zijn. Als positief element haalt de minister aan dat er in tijden van budgettaire krapte geen bijkomende besparingen zijn doorgevoerd.

De minister past de generieke maatregelen toe die afgesproken zijn binnen de Vlaamse Regering. De generieke indexafspraken, zoals de nulindexatie op de loonkredieten worden toegepast, net zoals de andere algemene afspraken die bij de start van deze regering werden gemaakt.

Voor het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds zijn de machtigingen toegenomen met 60 miljoen euro. De minister licht toe dat het gaat om een soort provisie. Europese middelen moeten worden doorbetaald en daar zijn machtigingen voor nodig. Het gaat over financiële bijdragen voor de publieke opslag van melkpoeder en boter, een bevoegdheid die naar Vlaanderen is overgekomen bij de zesde staatshervorming.

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij wordt vanaf 1 januari 2016 ondergebracht in de SERV. De toelage voor de SALV wordt dus vanaf 2016 door het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur toegekend.

De hulpverlening aan landbouwers in tijden van crisis is cruciaal, stelt de minister. De vzw Boeren op een Kruispunt ontvangt een extra subsidie van 420.000 euro voor de integrale begeleiding van landbouwers die bedrijfsgebonden en/of psychosociale moeilijkheden ondervinden.

In het kader van de instandhoudingsdoelstellingen is in 7 miljoen euro voorzien voor het flankerend beleid vanuit de landbouwbegroting. Vanuit Leefmilieu wordt 8 miljoen euro ingeschreven.

2. Bespreking

Sabine Vermeulen heeft vooreerst een vraag over artikel KB0-1KDH2AC-WT 'Werking en toelagen – toelagen landbouw,- zeevisserij- en agrarisch plattelandsbeleid'. In een antwoord op een schriftelijke vraag vernam het lid dat binnenkort de hondenfokkerijen zullen worden erkend. Zijn die subsidies ook al opgenomen in de begroting 2016, of kan dat niet, zolang die hondenfokkerijen niet formeel erkend zijn?

In 2014 vroeg de Inspectie van Financiën om in het Fonds voor Scheepjongens een grotere reserve te voorzien. De SALV daarentegen was van mening dat de reserve van 60.000 euro voldoende groot was. Wat is de huidige reserve in dat fonds?

Halfweg 2015 werd voor datzelfde fonds de verplichte bijdrage van de reders opgetrokken van 0,05 naar 0,1 procent. Deze bijdrage wordt bepaald op de brutobesomming van de vangsten die in de periode zijn verkocht in de Belgische en buitenlandse havens. *Sabine Vermeulen* meent te hebben begrepen dat dit in 2016 ook 0,1 procent zou zijn, maar daarover moet nog het advies worden ingewonnen van de SALV en de Raad van State. Ze vraagt naar de resultaten van die adviezen en ook of het aandeel van de reders in de bijdragen aan het fonds verhoogd is, want normaliter staan de reders in voor 50 procent van de middelen van het fonds. Wat is de actuele situatie?

De Vlaamse Regering heeft op 13 november 2015 het voorontwerp van besluit met betrekking tot de werking en het beheer van het FIVA principieel goedgekeurd, aldus de spreker. FIVA werkt de maatregelen van het Operationeel

Programma uit. Volgens de minister wordt over het OP nog steeds onderhandeld. Sabine Vermeulen wil weten of Europa ter zake opmerkingen heeft gemaakt, en welke. Heeft dat gevolgen voor het besluit over het FIVA?

Francesco Vanderjeugd stelt dat Boeren op een Kruispunt zeer nuttig werk levert. Het lid is tevreden dat er niet wordt bespaard op de werkingsmiddelen van de organisatie. Er is volgens hem in deze tijden absoluut nood aan het op poten zetten van een goede structuur. Recent werd besloten om ongeveer 500.000 euro van de Europese middelen te reserveren voor de preventie van faillissementen bij landbouwers, via adviesvouchers. Welke invloed heeft dat op de financiële middelen van de vzw?

De Europese middelen voor interventie zijn goed voor 60 miljoen euro extra, schetst het lid. In de begroting is er echter sprake van een vermindering van de machtiging van het VLIF met 1,1 miljoen euro, als gevolg van het terugdraaien van de extra middelen van 2015 voor het flankerend beleid met betrekking tot de instandhoudingsdoelstellingen en de Programmatische Aanpak Stikstof. Hoe verantwoordt de minister die daling, gelet op de aanhoudende investeringen in de sector? In 2016 zal de eerste weerslag van die daling te merken zijn. Op welk bedrag wordt de budgettaire weerslag voor de sector momenteel geraamd? Hoe verhoudt dat vooruitzicht zich tot de feitelijke daling van de VLIF-machtiging?

De minister heeft ook 10 miljoen euro extra middelen voor IHD-PAS vrijgemaakt, niet alleen voor het verhuizen van landbouwbedrijven, maar ook voor het overige flankerend beleid en voor de milieumaatregelen. Is dat een nettobedrag, of moet het weggefallen bedrag van meer dan 1 miljoen euro via het VLIF in mindering worden gebracht? Zit die 10 miljoen euro uitsluitend in de begroting Leefmilieu of is dat ook terug te vinden in de begroting Landbouw?

Bart Dochy drukt zijn appreciatie uit voor het feit dat de minister erin is geslaagd om de begroting te vrijwaren voor grote besparingen. In moeilijke budgettaire tijden is dat volgens het lid geen evidentie. In tegenstelling met andere beleidsdomeinen is er zelfs een verhoging van het budget, door de middelen voor de IHD-PAS-werking, merkt de spreker op. Hij heeft begrepen dat het in totaal om 15 miljoen euro zou gaan, waarvan 7 miljoen euro uit de landbouwbegroting en 8 miljoen euro uit de leefmilieubegroting, specifiek voor het realiseren van de IHD. Dat is volgens de spreker positief, al merkt hij op dat deze maatregelen niet structureel bijdragen aan de toekomst van de landbouw. Het gaat wel om oplossingen voor landbouwbedrijven die met problemen worden geconfronteerd.

Boeren op een Kruispunt is inderdaad zeer belangrijk, beaamt ook Bart Dochy. Het lid is blij dat het budget daarvoor wordt gehandhaafd, maar wil weten in welke mate wordt nagegaan of de budgetten wel volstaan voor het lenigen van de behoeften die er zijn op het terrein. De spreker vraagt zich af of, indien er budgettair geen belemmering zou zijn, het noodzakelijk zou zijn om de budgetten te verhogen om de nodige begeleiding te verzekeren.

Volgens de spreker stond er vorig jaar in de begroting een specifiek budget ingeschreven met betrekking tot onderzoek naar emissiereducerende technieken. Bart Dochy heeft dat nu niet teruggevonden. Is dat geïntegreerd in het budget van ILVO? Het lijkt hem zeer belangrijk om het onderzoek naar de ontwikkeling van technieken om de ammoniakemissie te reduceren in de toekomst te handhaven.

Steve Vandenberghe heeft gelezen dat er 649.000 euro wordt bespaard op de lonen in het Departement Landbouw en Visserij. Waarop wordt precies bespaard? Worden de werknemers die met pensioen gaan niet meer vervangen? Volgen er

ontslagen? Komen daarmee de werking en de organisatie in het algemeen niet in het gedrang, net als de kwaliteit van de taken die moeten worden uitgevoerd?

Het Fonds voor Scheepsjongens is volgens het lid een heel belangrijk item. Er zou een saldo voor 229.000 euro worden overgedragen. Wat is de reden voor dat overschot?

Is een verhoging van de bezoldiging per dag voor de scheepsjongens realistisch, om jongeren extra te stimuleren om te kiezen voor die sector en die opleiding? Vandaag is dat niet evident, meent Steve Vandenberghe na gesprekken met de directeur van de Visserijschool in Oostende. Een van de redenen om toch nog voor het beroep te kiezen, is volgens de spreker de extra financiële stimulans. Hoeveel jongeren volgen vandaag de opleiding? Wat is de evolutie? Volgen ook meisjes de opleiding? Zo ja, dan moet de naam van het fonds misschien veranderen in 'scheepsjongeren' in plaats van 'scheepsjongens'. Hoeveel scheepsjongens en -meisjes krijgen op dit moment een bezoldiging?

De toelage van de Vlaamse overheid voor het FIVA stijgt significant met 549.000 euro. Deze verhoging is volgens de toelichting nodig om de vermindering van de Europese subsidies op te vangen door het stopzetten van het vorige Europees meerjarenplan, schetst de spreker. Wil de minister deze verhoging in de komende jaren aanhouden? Dat is volgens het lid belangrijk, anders zou dat een aanzienlijke besparing betekenen.

In de toelichting bij de begroting voor FIVA staat bij rubriek 33.00 dat 1,2 miljoen euro wordt uitgetrokken voor Subsidies visserijprojecten, bij rubriek 51.12 dat voor investeringssteun en andere tegemoetkomingen een bedrag van 1,515 miljoen euro wordt ingeschreven, en rubriek 51.30 voorziet in 100.000 euro voor waarborgen. Steve Vandenberghe wil meer toelichting over deze niet onbelangrijke bedragen. Hoe wordt de werking geëvalueerd? Is er een tussentijdse evaluatie? Wordt dat in de commissie gebracht? Kan de commissie een overzicht krijgen van de subsidiëring? Om welke visserijprojecten gaat het? Welke bedrijven? Worden de middelen oordeelkundig gebruikt? Deze informatie zou volgens het lid zeer interessant zijn.

Herman De Croo stelt vast dat de minister besparingen beoogt waar mogelijk. De twee buitenlandse kantoren van VLAM, in Keulen en Parijs, worden gesloten. Wordt dit nu vanuit Brussel beheerd? Heeft dat repercussies voor de VLAM-begroting?

Jos De Meyer wijst erop dat 18 november de Europese dag is waarop aandacht wordt gevraagd voor antibioticaresistentie. AMCRA levert bijzonder nuttig werk, in samenwerking met de hele sector. Uiteraard moet de organisatie ook gesubsidieerd worden, aldus het lid. Een groot deel van de werkmiddelen komt van de sector zelf. Vlaanderen heeft op dat vlak slechts een beperkte bevoegdheid, zijnde voorlichting en sensibilisering. Welke financiële inspanning levert de Vlaamse overheid?

Er wordt in 2016 15 miljoen euro uitgetrokken voor het flankerend beleid inzake Leefmilieu en Landbouw. De grootste bezorgdheid gaat naar de continuïteit van die inspanningen, meent het lid.

De financiële inspanningen voor Boeren op een Kruispunt zijn zeer belangrijk en worden kamerbreed gewaardeerd.

De spreker las recent in de landbouwpers dat in heel Europa de investeringen in de landbouwsector jammer genoeg sterk afnemen. Is dat ook in Vlaanderen het

geval? Welke repercussies heeft dat binnen het VLIF? Dat staat natuurlijk los van de 60 miljoen euro extra machtigingen, besluit Jos De Meyer.

Minister *Joke Schauvliege* legt uit dat de Vlaamse Regering een algemene generieke afspraak heeft gemaakt dat het aantal Vlaamse ambtenaren moet dalen. Dat heeft niets met het beleidsdomein Landbouw en Visserij op zich te maken. Het effect van die maatregel is zichtbaar in de kredieten, maar het is gewoon de toepassing van de koppennorm. Er komen geen naakte ontslagen, maar wie met pensioen gaat, wordt niet meer vervangen, maakt de minister duidelijk. De leidend ambtenaar bepaalt hoe dat precies wordt geïmplementeerd.

Er zijn geen subsidies voor fokkerij, maakt de minister duidelijk. Het gaat enkel om een erkenning, wat uiteraard niet zichtbaar is in de begroting.

Over het Fonds voor Scheepsjongens heeft de minister ook al de bedenking gemaakt waarom de term 'scheepsjongeren' niet wordt gebruikt. De term is evenwel verankerd in een federale wet. Daarover moeten op dat niveau vragen worden gesteld, geeft de minister mee. Een naamsverandering is volgens haar wel wenselijk.

Wat betreft de reserve, heeft IF een opmerking gemaakt, beaamt de minister. De reserve is natuurlijk voor de reders zelf. Er zijn ook de ESR-afspraken, waardoor het aanwenden van die middelen zich vertaalt in de begroting. Dat was in het verleden niet het geval. De reserve bedraagt eind 2015 229.000 euro, wat terug te vinden is in rubriek 08.21 'overgedragen saldo' van de toelichting van de begroting van het Fonds voor Scheepsjongens. Ook eind 2016 wordt verwacht dat dit bedrag behouden blijft.

Het aandeel van de bijdrage van de reders blijft gelijk, benadrukt de minister.

De adviezen van de Raad van State en de SALV over de redersbijdrage voor het Fonds voor Scheepsjongens zijn nog niet binnen, verduidelijkt de minister.

Inzake FIVA zijn de onderhandelingen bezig, maar er zijn geen repercussies op het besluit. Dat kon volgens minister Joke Schauvliege dus perfect de eerste keer principieel goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering.

De meeste vraagstellers beamen het belang van Boeren op een Kruispunt, stelt de minister vast. Er is bijkomend 420.000 euro ingeschreven. Dat heeft geen repercussie op de begroting, want het zijn Europese middelen die de minister doorschuift naar de vzw. Dat is afgestemd met Boeren op een Kruispunt. De minister merkt ook op dat de vzw geen extra taken opgelegd krijgt. Boeren op een Kruispunt heeft een bijzondere expertise. De extra middelen gaan naar adviesvouchers waarmee boeren specifiek advies kunnen vragen.

Het VLIF heeft inderdaad 1,1 miljoen euro minder. Dat is IHD-geld dat in 2015 tijdelijk extra was ingeschreven. Dat verdwijnt nu. Dat is geen besparing, maar het is wel merkbaar. Er zijn extra machtigingen voor 60 miljoen euro. Dat is een provisie omdat Vlaanderen het BIRB heeft overgenomen bij de zesde staatshervorming. De publieke opslag van melkpoeder en boter moet nu door Vlaanderen geprefinancierd worden. Het is niet zo dat het VLIF geen nieuwe investeringen zou aankunnen. De bestaande dossiers kunnen perfect worden uitbetaald. Er werd door het VLIF al een inhaalbeweging gemaakt, merkt de minister op, en die wordt voortgezet.

Inzake de instandhoudingsdoelstellingen en het flankerend beleid wordt 8 miljoen euro ingeschreven in de leefmilieubegroting, specifiek voor het natuurherstelbeleid, en 7 miljoen euro in de landbouwbegroting voor het flankerend landbouwbe-

leid. Dat bedrag zit verspreid over verschillende diensten zoals het ILVO. Een deel van de middelen gaat naar bijkomend onderzoek, bijvoorbeeld inzake emissiearme technieken.

Of 15 miljoen euro zal volstaan op het terrein, zal volgens de minister afhangen van de keuze van de landbouwers. Als er plots massaal aanvragen komen, zal de Vlaamse Regering bij de begrotingsaanpassing moeten nagaan wat mogelijk is. Het is moeilijk in te schatten hoe dat zich zal ontwikkelen.

In 2015 hebben al 66 scheepsjongens (geen meisjes) genoten van het fonds, deelt de minister mee.

Het gaat om een jaarlijkse subsidie voor tussenkomst die het fonds voorziet om de aanwerving van scheepsjongeren aan boord van vissersvaartuigen te bevorderen. Het fonds komt tussen in de lasten van hun tewerkstelling. Deze tussenkomst is voor de helft afkomstig van de reders. Dit jaar is dat 0,10 percent van de brutobesomming van hun visvangst. De andere helft is deels afkomstig van de provincie West-Vlaanderen en van de Vlaamse overheid. De reders krijgen de RSZ die ze hebben betaald voor deze scheepsjongeren, teruggestort. Er is dus geen projectwerking via het Fonds voor de Scheepsjongens.

Wat betreft de vraag naar projecten verwijst de minister naar de website van het Departement Landbouw en Visserij, waar jaarlijks een lijst wordt gepubliceerd van de begunstigden. De lijst bevindt zich onder de rubriek Visserij – Subsidies visserij.

Op de vragen van Steve Vandenberghe inzake subsidies en investeringssteun voor de visserij, antwoordt de minister dat de selectie van de projecten in het kader van het EFMZV zal gebeuren volgens een procedure voorzien in de EU-regelgeving. Binnen de zes maanden na goedkeuring van het Operationeel Programma moeten de selectiecriteria worden goedgekeurd door het Comité van Toezicht. Deze criteria zijn nu nog in ontwerp en moeten nog onderhandeld worden met en goedgekeurd door DG MARE van de Europese Commissie.

Wat de verhoging van het FIVA-budget met 549.000 euro betreft, zegt de minister dat de benodigde dotatie zal afhangen van het verloop van de uitvoering van het Operationeel Programma (aantal projecten, timing, grootte van de projecten enzovoort). De berekening van de betalingen en de benodigde dotatie voor het FIVA gebeurt elke begrotingsronde. De uiteindelijke goedgekeurde toelage maakt deel uit van de begrotingsbesprekingen.

De Europese middelen van het EFMZV zijn door de EC toegekend aan de lidstaten. De Belgische enveloppe voor de programmaperiode 2014-2010 bedraagt 41.746.051 euro.

Verdeling per jaar:

- 2014: 5.722.130 euro;
- 2015: 5.795.229 euro;
- 2016: 5.848.204 euro;
- 2017: 5.942.991 euro;
- 2018: 6.081.279 euro;
- 2019: 6.122.861 euro;
- 2020: 6.233.357 euro.

Er is geen opdeling gemaakt van de EFMZV-middelen per jaar tussen Wallonië en Vlaanderen, enkel voor de totale programmaperiode. De Europese middelen voor Vlaanderen bedragen 36.047.741 euro en de bijhorende Vlaamse cofinanciering 23.404.301 euro, geeft de minister mee.

Het budget voor Vlaamse actiepunten inzake antibioticagebruik in de veehouderij is geen aparte post in de begroting, verduidelijkt de minister, maar zit vervat in de interne werking. De minister wijst op de specifieke trajecten, de projecten, de sensibilisering en de studiedagen. De middelen voor al deze acties zijn ingeschreven.

Het VLIF brengt jaarlijks een jaarverslag uit. Momenteel is de economische conjunctuur slecht, merkt de minister op, en het investeringsklimaat is niet optimaal. Dat zal waarschijnlijk ook duidelijk worden in het jaarverslag. Vlaanderen heeft volgens de minister zijn verantwoordelijkheid genomen en niet bespaard op het VLIF, want de middelen zijn constant gehouden.

De sluiting van de VLAM-kantoren in Keulen en Parijs werd door VLAM zelf beslist, niet door de Vlaamse Regering, maakt de minister duidelijk. VLAM heeft een eigen raad van bestuur die bestaat uit mensen uit de sector. De raad van bestuur heeft die beslissing eensgezind genomen.

Herman De Croo vraagt naar de impact hiervan op de begroting.

Joke Schauvliege heeft de generieke besparingen toegepast. Daarnaast investeert de sector zelf middelen in VLAM. Dat zijn keuzes die ze zelf maken. De beslissing is volgens de minister niet ingegeven door opgelegde besparingen. De raad van bestuur heeft geoordeeld dat in het kader van een meer efficiënte werking van VLAM de markten in Frankrijk en Duitsland ook konden worden aangeboord zonder vaste verblijfplaats van een vertegenwoordiger in respectievelijk Parijs en Keulen.

Steve Vandenberghe vindt dat de minister zijn vraag over het budget van FIVA ontwijkt. Voor de toekomstige beleidsvoering is duidelijkheid over het al dan niet voortzetten van de stijging met 549.000 euro volgens de spreker heel pertinent. Wat is de precieze mening van de minister en de bedoeling van de Vlaamse Regering? Hij veronderstelt dat de minister ook een langetermijnvisie heeft en daarover heeft nagedacht. Hij vraagt dus meer uitleg en een beter antwoord dan de algemene cijfers.

Steve Vandenberghe verwijst naar zijn vragen inzake subsidies en investeringssteun voor de visserij. Hij vindt het goed dat de minister het belangrijk vindt dat die zaken geëvalueerd moeten worden. Hoe zal dat gebeuren? Zal dat in de commissie worden besproken? Komt de minister met een nota waarover gediscussieerd kan worden?

3. Indicatieve stemming

De aan de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2016 worden indicatief aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Sabine VERMEULEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AMCRA	Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals
BIRB	Belgisch Interventie- en Restitutiebureau
DG MARE	Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries
EC	Europese Commissie
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EU	Europese Unie
FIVA	Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector
IF	Inspectie van Financiën
IHD	instandhoudingsdoelstelling
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
OP	operationeel programma
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
vzw	vereniging zonder winstoogmerk